

Museu de la Colònia Sedó. Sessió de treball (dijous 7 d'abril de 2022).

Esther Hachuel

El passat dia 7 d'abril, per iniciativa de PIMEC, va tenir lloc al Museu de la Colònia Sedó d'Esparreguera una sessió de treball sota el títol "Reptes i oportunitats de la Colònia Sedó". Va ser una sessió a porta tancada que reunia representants de l'Ajuntament d'Esparreguera, de PIMEC Baix Llobregat i L'Hospitalet, de l'Associació per a la defensa de la Colònia Sedó i el seu entorn i del Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat. També va ser convidat el director del mNACTEC, que per raó d'agenda va haver de declinar la invitació. Podeu consultar [aquí el programa de la trobada](#); i en aquest altre enllaç [el grup de persones assistents](#) (tot i que hi va haver alguna variació d'última hora).

En el marc d'aquest encontre vaig tenir el plaer de fer, a petició de PIMEC, una breu intervenció que queda recollida en el text que ve a continuació.

L'objectiu que em vaig proposar va ser contribuir a la reflexió sobre els ingredients a tenir presents en la conservació i posada en valor del patrimoni de la Colònia Sedó.

Des de que estic vinculada al CECBLL he vist com la Colònia ha passat per diverses fases i intents pel que fa a la seva protecció. Per tenir més informació al respecte podeu llegir l'article de Rafael Bellido al Materials del Baix Llobregat número 23.

En el moment de la trobada la Colònia està a un pas de ser legalment protegida a través de la seva declaració com a BCIL (Bé Cultural d'Interès Local) promoguda per l'Ajuntament.

Entenc que aquest és un pas de gegant, una condició *sine qua non* per salvaguardar-la. Però insuficient per a aquelles persones que pensem que aquest conjunt ha d'aspirar a tenir un lloc rellevant en el panorama patrimonial, cultural, econòmic, ecològic i tecnològic de Catalunya. Jo crec que la declaració de BCIL és un mitjà, i no un objectiu en si mateix. Un cop la Colònia estigui protegida, què li caldrà?

A la Colònia Sedó li cal un projecte que la posi en valor. Un projecte amb les vistes posades en el mig i el llarg termini. Potent. No només de recuperació, d'aquells que se'n diuen de "xapa i pintura", sinó de continguts, polièdric, que contempli la conservació, la intervenció, la recerca, la divulgació i sobretot la vida humana, social, econòmica i cultural en el conjunt. Sempre dic, mig en broma per l'expressió, però amb profunda convicció, que el pitjor que li podem fer a alguns patrimonis és posar-los en una vitrina.

Un projecte per a la Colònia Sedó, per la seva complexitat, requereix d'un equip humà d'especialistes diversos: historiadors, urbanistes, pedagogues, economistes, empresàries emprenedores, ecòlegs, divulgadores del patrimoni... i també perfils polítics per definir les grans directrius. I requereix òbviament de recursos econòmics.

Per agafar un símil, diria que un projecte de salvaguarda i projecció de la Colònia Sedó podria ser com un macramé, un bell i dens teixit fet a partir de diversos fils que recullin les oportunitats i les fortaleses i neutralitzin les amenaces. Desgrana a continuació quins haurien de ser, al meu entendre, cadascun d'aquests fils.

1. La convivència entre el fet patrimonial i el fet productiu i residencial és una oportunitat

El primer fil que qualsevol projecte hauria de tenir present és que estem davant d'un patrimoni que al seu torn té (ja des de l'origen) un ús industrial i residencial. Qualsevol activitat que es dugui a terme a la colònia quedarà condicionada pel fet patrimonial i a la inversa. Ara bé, patrimoni i producció no s'han de donar l'esquena ni han de ser un llastre l'un per l'altre. Han de ser mútuament una oportunitat. Només una gestió escaient convertirà aquest fet en un plus de valor.

2. Catalunya, terra de Colònies

Un altre fil: Catalunya és terra de colònies i en concret el Llobregat n'està ple. Això pot suposar una amenaça, ja que no les podem mantenir totes. Qualsevol projecte sobre la colònia Sedó haurà de mirar de destacar-la, de donar-li un perfil únic. La base històrica és sense dubte l'oportunitat per trobar l'element distintiu de Can Sedó, el que la projecti vers el futur. Ens haurem de centrar en allò que és capaç d'explicar el patrimoni de can Sedó. Al meu entendre: la lluita per incrementar la producció d'energia i posa-la al servei de la industrialització, de la indústria i de la societat catalana. Pensats en gran, el Museu i el conjunt de la Colònia permeten parlar i reflexionar sobre qüestions relacionades amb l'energia que no es poden tractar en cap més altre espai de característiques similars:

- la industrialització de Catalunya, fonamentada en les fonts d'energia i no pas en l'existència de matèries primeres (com sí ho va ser el focus d'industrialització del País Basc).
- el caràcter autosuficient de la fàbrica, que només importava la matèria primera, el cotó.
- el caràcter net de l'energia produïda, ja que l'aigua torna sempre al riu.
- la lluita per l'obtenció d'energia, amb l'augment progressiu de potència de les turbines: grup anys 1850; grup anys 1870; grup 1899.
- la implantació d'un sistema pioner i molt primerenc de transformació de l'energia mecànica de l'aigua en energia elèctrica, gràcies a un afegit al sistema de la turbina de 1899 (alternador i excitatriu). Encara ara el museu conserva un transformador per baixar la tensió elèctrica (que sortia a 6.000 volts) i per portar l'energia fora de la fàbrica, als carrers primer i a les llars després.
- la necessitat del moment de diversificar les fonts d'energia a través de la creació d'una fàbrica de carbur de calci que donava resposta a necessitats del moment.
- els esforços continus de la nissaga Sedó per la producció energètica (central a peu de presa del Cairat o central hidroelèctrica Sedó a Corbera de Llobregat).

3. Quins valors presents són interpel·lats per aquest discurs històric?

Aquest és, al meu entendre, un fil gruixut, un dels punts forts de la Colònia. Aquest discurs vincula la colònia a valors de plena actualitat: l'energia neta, la necessitat de frenar el canvi climàtic, la producció de proximitat o el respecte vers el medi ambient.

La presència d'un polígon industrial viu és una gran oportunitat per emprendre un camí que mostri d'on venim i abordi una prova pilot en el marc de la transició energètica. És un fil discursiu que uneix el passat amb el futur de la Colònia Sedó.

4. La Colònia Sedó, més enllà d'Esparreguera

Un altre fil important d'aquest macramé: la Colònia Sedó d'Esparreguera no és només la Colònia Sedó d'Esparreguera. És la Colònia Sedó de Catalunya o fins i tot d'Espanya i d'Europa. En primer lloc perquè la complexitat de la seva gestió ultrapassa la capacitat de l'Ajuntament. I en segon lloc perquè els beneficis d'una bona gestió ultrapassen també l'àmbit municipal. La Colònia Sedó té capacitat per esdevenir una marca de país. I cal cercar les aliances i les complicitats necessàries.

5. Sumar tots els agents institucionals i socials

Un altre fil: comprendre que aquest projecte no funcionarà sense l'encaix de les institucions i dels agents socials. En aquest moment estan en joc l'Ajuntament d'Esparreguera, la comunitat de propietaris, el mNACTEC, l'Incasol, PIMEC, el CECBLL i l'Associació per a la defensa de la Colònia Sedó. Però crec que a curt termini estaria bé sumar-ne d'altres i, més important, fer-los treballar plegats, si cal sota lideratges ben definits. Podríem parlar dels sindicats, d'Unescocat, de cMes, del Consorci de Turisme del Baix Llobregat, de l'Ajuntament d'Olesa de Montserrat, de les institucions europees i de país... Cal cercar complicitats arreu i motivar les aliances també a partir de la història i del futur que albirem per a la colònia.

6. Sinèrgies amb l'entorn

Qualsevol projecte ha de fomentar les sinèrgies entre la Colònia i el seu entorn més immediat. Si no entenem això tampoc no durem a bon port cap acció ni cap projecte sobre la Colònia. La proximitat de Montserrat, de les Ribes Blaves, del Geoparc de la Catalunya Central, properament de les "Vies Blaves" de la Diputació de Barcelona o fins i tot de la Colònia Güell, han de plantejar-se com a mútues oportunitats i com a factors que sumen, mai com a ofertes que competeixen i es resten entre sí. Per això cal fer polítiques actives de l'estil de l'entrada combinada o altres similars i obliga a coordinar els diferents agents que gestionen aquests patrimonis de l'entorn.

7. Buscar paral·lels

Finalment, vull situar un últim fil: cal emmirallar-se en altres llocs similars, veure què han fet en altres colònies similars situades en altres països. Hem de conèixer altres llocs a Europa: Gràcia Dorel-Ferré sempre em parla de New Lanark al Regne Unit o de Crespi d'Adda a Itàlia. No pas per copiar. Per aprendre. I també per fer de la Colònia Sedó un model.

SESSIÓ DE TREBALL: REPTES I OPORTUNITATS DE LA COLÒNIA SEDÓ (7 d'abril 2022)

MUSEU DE LA COLÒNIA SEDÓ – Carrer Continues, s/n - ESPARREGUERA

10:00 h. Benvinguda II-Im. Alcalde d'Esparreguera Sr. Eduard Rivas

10:15 h. Visita a les instal·lacions de la Colònia Sedó (museu, turbina i canal d'aigua, energia verda)

10:45 h. Presentació projecte per part del regidor d'urbanisme Sr. Rogeli Salvador (Bé Cultural d'Interès Local)

11:00 h. Taula de debat: Reptes i oportunitats de la Colònia Sedó

Participants:

-Sr. Àngel Díaz, membre de la Sectorial de PIMEC Turisme i Colònia Güell

-Sra. Esther Hachuel, Directora del Centre d'Estudis Comarcals del Bai Llobregat

-Sr. Daniel Brasé, gerent de la Federació Intercomarcal d'Hosteleria, Restauració i Turisme

-Sr. Iago Pineda, arquitecte guanyador del Projecte Europeu16-Ciutats Vives

Modera Sr. Angel Hermosilla, Director Àrea d'Economia i Empresa de PIMEC

11:40 h. Torn de preguntes

12:00 h. Tancament

-Sra. Genoveva Català, presidenta del Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat

-Sr. Joan Soler, president PIMEC Baix Llobregat-L'Hospitalet

Nom	Organització
Agustí Miró	PIMEC
Àngel Díaz	PIMEC
Àngel Hermosilla	PIMEC
Carles Ruiz	PIMEC
Eduard Rivas	Alcalde d'Esparreguera
Esther Hachuel	CECBLL
Eva Valero	PIMEC
Genoveva Català	CECBLL
Iago Pineda	arquitecte LANK
Joan Soler	PIMEC
Jordi Sicart	CECBLL
Josep Maria Cobos	CECBLL
Ramón Vives	PIMEC
Rogerli Salvador	ajunt. Esparreguera
Xavier Mas	PIMEC

Llistat de persones assistents elaborat per PIMEC